

Sankt Andreas Bibliotek
og
Katolsk Historisk Arkiv

Årsberetning 2016

Gammel Kongevej 15
1610 København V

www.sanktandreasbibliotek.dk

email: bibliotek@katolsk.dk

Denne årsberetning har til formål at informere alle interesserede om Sankt Andreas Bibliotek og Katolsk Historisk Arkiv i 2016, herunder de igangværende aktiviteter, planer og udfordringer.

Bestyrelse og ledelse

SAB og KHA drives som to selvstændige institutioner, men med fælles bestyrelse, personale, lokaler og økonomi. Bibliotekets leder har det daglige ansvar for arkivet.

Sankt Andreas Bibliotek drives i overensstemmelse med *Vedtægter for Sankt Andreas Bibliotek*, som er underskrevet af biskop Czeslaw Kozon den 2. oktober 2009, med tilføjelse af 16. oktober 2013. Ifølge disse vedtægter er biblioteket "... det katolske bispedømme Københavns offentlige teologiske bibliotek" og ejes af Den katolske Kirke i Danmark.

Arkivet drives i overensstemmelse med *Statutter for Katolsk Historisk Arkiv* af 15. marts 1993. Det har som opgave at modtage og opbevare arkivalier og andet materiale, som kan dokumentere Den katolske Kirkes historie i Danmark.

Vedtægterne anordner, at bibliotek og arkiv har en bestyrelse på 4-6 personer, udpeget af biskoppen. Ifølge vedtægterne har bestyrelsen det overordnede ansvar for bibliotekets og arkivets drift. Der afholdes normalt bestyrelsesmøde hvert kvartal. Bestyrelsen vurderer løbende arbejdet i bibliotek og arkiv og træffer beslutninger om nye initiativer, større anskaffelser mv. Bestyrelsesmedlemmerne skal tilsammen have teologisk, biblioteksfaglig, evt. anden akademisk kompetence samt administrativ kompetence.

Bestyrelsen har i årets løb bestået af

Helge Clausen (formand),
Henriette Fog,
Bertil Frosell,
David Vincent Nielsen
Stig Sørensen
Carsten Günther
Sebastian Olden-Jørgensen

I løbet af året har Stig Sørensen takket af, og Carsten Günther og Sebastian Olden-Jørgensen er kommet til. Vi takker Stig for hans indsats og byder Carsten og Sebastian velkommen.

Medarbejdere

I 2016 har biblioteksleder, cand.scient.bibl. Kate Toft Madsen været den eneste lønnede medarbejder. Bibliotek og arkiv får et meget nødvendigt tilskud af arbejdskraft fra **frivillige medarbejdere**, som giver tilsagn om at udføre opgaver efter nærmere aftale, enten på faste tidspunkter eller i et antal timer per uge. Blandt disse frivillige medarbejdere bistår korpset af **frivillige fagreferenter** med accessionsforslag og løsning af stillede spørgsmål, som kræver en videregående, faglig baggrund. I 2016 har fagreferenterne været:

Helge Clausen, fhv. seniorforsker, Ph.D., Dr.Hist.Eccl.

Bertil Frosell, landsdommer, cand.jur. et art.

Sr. Anna-Maria Kjellegaard Jensen OSB

Msgr. Lars Messerschmidt, lic.theol.

Pastor Christian Noval, lic.theol.

Sebastian Olden-Jørgensen, lektor, mag.art., ph.d.

Jakob Egeris Thorsen, ph.d.

P. August Ziggelaar SJ, fhv. lektor, dr.phil.

Aktiviteter i 2016: Henvendelser og udlån

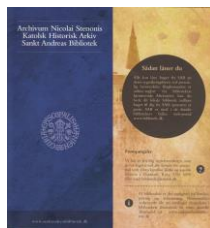
Ved slutningen af 2016 var bibliotekets åbningstid mandag og onsdag 10-12 og 13-16, tirsdag og torsdag 10-12 og 13-16.45, hvilket giver en ugentlig åbningstid på 21½ time. I 2016 havde biblioteket åbent i 166 dage mod 173 i 2015.

I løbet af året har der i alt været 407 (502) henvendelser til biblioteket. Disse tal omfatter både personlige henvendelser og henvendelser pr. telefon og mail. Herudover har vi modtaget 530 (531) fjernlåsanmodninger fra andre biblioteker via mail. Der har været et fald i udlånet: 1.118 (1.452). Der har således været udlånt 6,7 (8,4) bind pr. åbningsdag. Tallene i parentes er fra 2015.

I 2016 er biblioteket blevet anmodet om at gennemgå bogsamlinger i Erling Tiedemanns dødsbo samt i Skt. Marie Kirke i Haderslev. Herfra er der udtaget bøger, som enten kunne indgå i biblioteket eller sælges i dets antikvariat.

Ny brochure

Takket være en bevilling fra Krafts Legat har vi fået skabt en ny brochure, der markedsfører biblioteket og de to arkiver. Brochuren er designet af Elisabetta Paustian, og er blevet sendt ud til samtlige menigheder i landet.

Bibliotekets fødselsdag

Den 12. marts blev Sankt Andreas Biblioteks 368. fødselsdag markeret ved et møde for ca. 30 medlemmer af bibliotekets støttekreds. Efter en let frokost berettede formanden for

bibliotekets bestyrelse, Helge Clausen, om bibliotekets tidlige historie og forsøgene i 1600-tallet på at drive katolsk mission i København.

Biblioteksleder Kate Toft Madsen orienterede om det daglige arbejde i biblioteket, Katolsk Historisk Arkiv og Stenoarkivet. Der er mange bestillinger af bøger fra andre biblioteker og spørgsmål om katolske emner, som

bliver besvaret af hende selv i samarbejde med bibliotekets frivillige fagreferenter. Katolsk Historisk Arkiv modtager en hel del materiale fra de nedlagte menigheder, og en hjemmeside for arkivet er under udarbejdelse. Stenoarkivet, som er verdens mest omfattende samling af materialer af og om den salige Niels Steensen, er blevet forøget med kopier af ca. 150 nye dokumenter.

Desuden kunne Kate Toft Madsen fremvise et fund fra Katolsk Historisk Arkiv, nemlig et pavebrev på pergament med tilhørende blysegl. Paven er Benedikt XIV og brevet er dateret 28/2 1742. Det drejer sig om en dispensation for hindring af ægteskab mellem visse nærtbeslægtede. Også et andet pavebrev blev vist frem, nemlig pave Pius XI's udnævnelse i 1938 af Theodor Suhr til apostolisk vikar for Danmark og biskop. De tilstedeværende kunne bagefter beundre den smukke kalligrafi.

Herefter var der rundvisning i samlingerne, og de tilstedeværende kunne handle i bibliotekets antikvariat, hvor der i dagens anledning var fremlagt særligt spændende tilbud.

Under den afsluttende kaffe og te gjorde Helge Clausen status over bibliotekets økonomi. Siden 2014, hvor man havde fået at

vide, at Ansgarstiftelsen ikke længere kunne finansiere bibliotekets drift, var der foregået en intens fundraising. Bestræbelserne på at finansiere driften ved eksterne midler omfatter også støttekredsen ”Sankt Andreas Biblioteks Venner”, som blev oprettet i december 2014. Medlemmerne forpligter sig til at betale 300 kr./år, og mange betaler frivilligt meget mere. Beløbene er fradragsberettigede.

Økonomi

Året 2016 var det andet af de tre år, hvor det er lykkedes at skaffe ekstern finansiering til bibliotekets drift, efter Bispedømmets tilskud ophørte med udgangen af 2014. Der arbejdes hårdt på at skaffe et økonomisk grundlag for driften efter 2017. Den igangværende fundraising har som målgruppe katolske fonde og enkeltpersoner i udlandet. For at styrke bestyrelsens samlede kompetence er den blevet udvidet med to personer.

Regnskabet for 2016

Nedenstående tal er baseret på Bogholderiets resultatopgørelse for 4. kvartal 2016, idet det reviderede regnskab for 2016 ikke forelå ved redaktionens slutning sidst i marts 2017.

Resultatopgørelsens tal er justeret mht. at Ansgarstiftelsen pålægger Biblioteket og Arkivet en årlig husleje på 180.501 kr., som Ansgarstiftelsen dog selv betaler fuldt ud. Desuden er bibliotekslederens løn anført med 4/5, idet hun arbejder i Biblioteket 4 dage om ugen. Resultatopgørelsen er baseret på endnu ureviderede tal.

Resultatopgørelse 2016	
INDTÆGTER	
Bogsalg	7.289
Driftstilskud Bispedømmet (værdi af husleje)	205.883
Tilskud og gaver	391.360
SAB's Venner	56.550
Ansgarwerke	42.860
INDTÆGTER I ALT	703.942
UDGIFTER	
Bøger, tidsskrifter, indbinding og reparation	15.810
Salgs- og distributionsomkostninger	21.511
Løn- og personaleomkostninger	283.084
Administrationsbidrag, Bispekontoret	22.500
Værdi af husleje	205.883
Rengøring	15.331
Forsikringer	12.162
Administration i øvrigt	877
Inventaranskaffelser	530
Rejseomkostninger	8.883
Revision	10.625
IT-udgifter mv.	31.795
UDGIFTER I ALT	628.991
ÅRETS RESULTAT	74.951

Sankt Andreas Biblioteks Venner

Grundet bibliotekets kritiske økonomiske situation har vi aktualiseret en plan som lå ”i skrivebordsskuffen” om at oprette en støtteforening for biblioteket: Sankt Andreas Biblioteks Venner. Oprindeligt var hovedformålet med foreningen at samle folk, der ville

støtte op om biblioteket og tale bibliotekets sag. Det er absolut lykkedes, og ved årsskiftet talte foreningen flere end 130 medlemmer. Bidrag fra foreningen sikrer bibliotekets drift en måned om året. Personale og bestyrelse vil gerne benytte denne lejlighed til at sende en særlig tak til foreningens medlemmer. Jeres støtte er os altid en stor opmuntring.

Arkivet 2016

I 2015 lykkedes det at skabe en enkel hjemmeside til Katolsk Historisk Arkiv, www.katolskhistorie.dk, som fortæller hvad man kan (og *ikke* kan) finde i KHA. I 2017 stiler vi mod at skabe en billeddatabase, som tilgås fra hjemmesiden: Der er nemlig meget billedmateriale i KHA, og det skal gerne scannes ind og gøres tilgængelig.

Takket være Krafts Legat har arkivet anskaffet sig en ny billedscanner. Vi søger derfor meget gerne folk, der vil scanne billeder ind. Det er ikke svært, og oplæring vil finde sted. Der er til hver en tid behov for folk til at ordne afleveringer til arkivet, bl.a. ved at udluge dubletter.

En tak til alle

Fagreferenter, bestyrelsesmedlemmer, praktikanter og frivillige, Ansgarwerk - slet og ret venner af biblioteket: Den

opmærksomme læser har sikkert lagt mærke til de mange mennesker og institutioner, som har bidraget til, at året 2016 har været et godt år for Sankt Andreas Bibliotek. En stor tak til dem alle!

Kate Toft Madsen
Leder, Sankt Andreas Bibliotek
Marts, 2016

Gud, kundskabens Herre
udgyd nådigt din velsignelse over
dette bibliotek.
Beskyt det mod ildebrand og alle farer
Lad det stadig vokse.
Velsign alle, som kommer her
for at søge oplysning og hjælp.
Lad dem vokse i erkendelsen af
den guddommelige Sandhed.
Lad kærligheden gro i deres hjerter,
for at de, oplyst af din nåde må se,
at du er Vejen, Sandheden og Livet.
Amen.

Sankt Andreas Biblioteks bøn